

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

דְּבַר (גרשיים) אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְדֻד אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי
קֹדֶשׁ אֲלֵהֶם הֵם מוֹעֲדֵי (ויקרא כג, ב)

בפרשת המועדות נזכר הביטוי "דבר אל בני ישראל" ארבע פעמים: בפסוקים ב, י, כד, לד.

בשתי הראשונות **דְּבַר** (גרשיים) ובאחרונות **דִּבֶּר** (תביר).

רבי איסר דב הכהן קוק מבאר¹ ע"פ רמז בשמות הטעמים: בפרשת המועדות במטבע "דבר אל בני ישראל" שעד פרשת ראש השנה שבטעם גרשיים הוא מוטעם, ואילו מפרשת ראש השנה ומעלה הוא "דבר אל בני ישראל" במטבע תביר.

ומתפרש שמראש פרשת המועדות של פסח הוא גרוש של ישראל מן הצרות, וזהו טעם גרשיים של פסח בתורת גרושי פרעה לישראל, ואילו בר"ה הוא תבירו דליבא² שבטעם תביר אשר לפנינו.

דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם (קדמא ואזלא רביעי)
לַחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיְדֻד (ויקרא כג, לד)

חג הסוכות נכתב בתורה אחרי ראש השנה ויום הכפורים.

רבי אברהם סבע, צרור המור, מבאר: "אחר כך אמר בחמשה עשר יום לחדש חג הסוכות שבעת ימים לה'. הם ענני כבודו שהושיבנו בהם, כמאמרם ז"ל. והרמז בזאת המצוה הוא, כי אחר שישאל יצאו ביד רמה מיום הדין שהוא יום ר"ה, והשם יתברך סלח לחטאתם מכח התשובה, ומכח יוה"כ. רצה השי"ת להודיע לכל העולם זה החסד הגדול שעשה עמהם לכפר עונותיהם"³. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם** (קדמא ואזלא רביעי), צורת הטעמים קדמא ואזלא רומזת לענני הכבוד, והטעם רביעי, להשראת השכינה, כנזכר בזוה"ק (פר' מקץ, דף רג עא): "ושכינתא שריא בבי מקדשא עלייהו, כאמא דרביעא על בנייא".

שלום המאירי

¹ חמדת התורה בפסוקי התורה, רבי איסר דב הכהן קוק, טבריה תשעז, עמ' רנו.

² שבירת הלב.

³ המשך דבריו: "לפי שעד עכשיו מכח הדין והעון היו ישראל בפחד ובדאגה, כדכתיב פחדו בציון חטאים (ישעי' לג, יד), וכתיב לך עמי בא בדריך (שם כו, כ), אבל עכשיו שנצחו הדין והם בשמחה, רצה הש"י שיצאו מבתייהם בלי פחד, ויצאו השדה לעשות סוכות ולישב שם בלי פחד ויראה, אחר שאין יראים מכח הדין. ועל זה רמז לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים (שה"ש ז, יב), ולכן אמר בסוכות תשבו שבעת ימים, בלי פחד ויראה, ואינם צריכים להשגב בעיר חומה דלתים ובריח. ולכן נקרא זה המועד חג הסוכות. וזה רמז בתורה באומרו וילך עשו ביום ההוא לדרכו שעירה, שהוא שער עזאזל. ויעקב נסע סוכותה (בראשית לג, טז-יז) לקיים מצות סוכה".

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם (קדמא ואזלא רביעי)
לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיּוֹדֵד (ויקרא כג, לד)

רבי ישראל אהרן קלצקין, מעדני הפרשה, מבאר: היום הראשון של חג הסוכות נקרא 'ראשון לחשבון עוונות'⁴ והטעם לכך, כי בארבעת הימים שבין יוה"כ לסוכות, עסוקים בני ישראל במצוות ומקדימים מיד במוצאי הצום לבנות הסוכה, ואח"כ ארבעה מינים וכו' ואין הימים הללו נחשבים במנין עוונות.

וזה מרומז בטעמים שעל המילים **בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם** (קדמא ואזלא רביעי), היינו, **שמקדימים והולכים** לקיים מצוות כל הארבעה ימים הללו, ולכן הם ימים זכאים ללא חטא.

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת (דרגא תביר) **שִׁבְעַת יָמִים לַיּוֹדֵד (ויקרא כג, לד)**

גובה הסוכה הוא לפחות עשרה טפחים. חז"ל אומרים (סוכה דף ה עא): "ותניא רבי יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה ולא עלו משה ואליהו למרום שנאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם". ומיד שואלת הגמ': "ולא ירדה שכינה למטה, והכתיב וירד ה' על הר סיני"? ומתרצת: "למעלה מעשרה טפחים".

נמצא שגובה הסוכה, שהיא "בצילא דמהימנותא", מושווה לירידת ה' על הר סיני במעמד הר סיני, שירד עד גובה עשרה טפחים. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **חַג הַסֻּכּוֹת** (דרגא תביר) באותם טעמים כמו ירידת ה' במעמד הר סיני (שמות יט, כ)

וַיֵּרָד יְדֹנָד (דרגא תביר) על הר סיני⁵. על הסוכה שורה השכינה, והסוכה שהיא זכר לענני הכבוד היא לפחות בגובה של ארון העדות⁶ בו הלוחות שניתנו במעמד הר סיני.

שלום המאירי

⁴ במדרש רבה ויקרא (פרשה ל פסקה ז) מוסבר הביטוי "ביום הראשון"-התחלת חשבון.

"בערב ר"ה גדולי הדור מתעניין והקב"ה מתיר להם שליש מעונותיהן ומר"ה ועד יום הכפורים היחידים מתעניין והקב"ה מתיר להם שליש מעונותיהן וביום הכפורים כולן מתעניין אנשים ונשים וטף והקב"ה אומר להם לישראל מה דאזיל אזל מן הכא ולהלן נחיל חושבנא ומיום הכפורים עד החג כל ישראל עסוקין במצות זה עוסק בסוכתו וזה בלולבו וביום טוב הראשון של חג כל ישראל עומדין לפני הקדוש ברוך הוא ולולביהן ואתרוגיהן לשמו של הקדוש ברוך הוא ואומר להם מה דאזיל אזל מן הכא נחיל חושבנא לפיכך משה מזהיר לישראל ולקחתם לכם ביום הראשון".

⁵ עיין שם.

⁶ כמבואר בגמ' שם שהארון תשעה טפחים והכפורת טפח.